MIZUJSÁG

5+1

Furcsa karácsonyi szokás a világ tájairól

Mi a karácsonyt úgy ismerjük, hogy beszélgetünk a családdal, a karácsonyfa alatt kibontjuk az ajándékokat, megesszük a nagyi vagy anya isteni pulykáját, és ünnepeljük a szeretetet, és hogy együtt lehetünk. Vannak helyek a világban, ahol ezt egy kicsit máshogy ünneplik. Ezekből hoztam el nektek néhányat.

1. SVÉDORSZÁG

A svédek legfontosabb decemberi ünnepe a 13-i Luca-nap. A régi Julian naptár szerint ez volt a legrövidebb nap az évben, így ezt az északi országokban megszokott hagyományok szerint nagy ünnepséggel köszöntik (csakúgy, mint nyáron pl. a Szent Iván éjt). A gyerekekhez és öregekhez látogatnak el ezen a napon, és mézes süteményt (pepparkakor – pl. itthon az Ikeában is kapható) visznek ajándékba. Karácsony napját is ünneplik, amikoris általában egy ebédbüfét rendeznek be isteni hideg halakkal. Italuk a glögg, vagyis édes forralt, fűszeres bor.

Glögg - a svéd forralt bor

2. GÖRÖGORSZÁG

Görögországban is hosszabb ideig, január 6-ig tart a karácsonyi időszak. A gyerekek újév napján kapnak ajándékot. Karácsonykor gránátalmát akasztanak az ajtajuk fölé, amely az újévre megszárad, ekkor megtörik. Díszítenek karácsonyfát, de nagyon régi hagyományok szerint a halászhajókat is fénybe öltöztetik karácsony idején. Január 6-án a bátrak a jéghideg vízben mártóznak meg, és igyekeznek a hagyományok szerint a vízbe vetett keresztet megtalálni. Az egyik legismertebb karácsonyi görög ital, a Metaxa, amely aszúborból, borpárlatból készül különleges keleti fűszerekkel.

Görög szokás szerint a gránátalma, amelyet a karácsonyi időszakban az ajtajuk felett szárítanak, szerencsét hoz

3. HOLLANDIA ÉS BELGIUM

Gondoltátok volna, hogy a Benelux államokban a Mikulás a gyerekek legnagyobb ünnepe? Ugyan 6-án van a napja, mégis 5-én este érkezik meg az ajándékokkal, mint ahogy helyenként nálunk is szokás. Krampusz-szerű segítőit Fekete Pétereknek hívják. Így a karácsony már kevésbé szól az ajándékokról, és sok családban nem állítanak fát sem. Az adventi vásárokban ugyanúgy, mint itt, forralt bort isznak, vagy pedig genevert, ami a ginhez hasonlítható, borókabogyóval ízesített eredetvédett (azaz fontos, hogy mely földrajzi területen készítik) gabonapárlat.

A genevert

holland ginnek is nevezik, egy eredetvédett borókás párlat

4. USA

Rengeteg ünnepi szokást tartanak. Ami azért szerintem csak egy amerikai fejéből pattanhatott ki, az például, hogy fonalra felfűzött pattogatott kukoricával díszítik a karácsonyfát (persze nyilvánvaló, hogy a pattogatott kukorica csakúgy, mint a ketchup, nem amerikai találmány). Az egg nog azonban már az 1700-as évek óta készített ital, amely tej és tojástartalma miatt igencsak fényűzésnek számított akkoriban, így a gazdagok és az ünnepek italává vált. A készítéshez használt alkohol típusa is változott, sherry, rum vagy bourbon whisky akár. Az egg nogot tulajdonképpen tojáslikőrként ismerjük, de sok helyen szívesen főzik, hasonlóan, mint például mi idehaza a madártejet.

Az amerikaiak nem habcsókkal, hanem pattogatott kukoricával díszítik a karácsonyfát.

5. BRAZÍLIA

A brazil karácsonyi szokások portugál eredetűek az ország gyarmati múltja miatt. A legnépszerűbb eleme a betlehemi jelenet (Presépio) felállítása templomokban és az otthonaikban. Karácsony napján éjféli misére mennek, amelyet általában egy tűzijáték is követ. Mivel nyár van arrafelé, a tengerparton is szívesen időznek karácsonykor. De azt gondoltátok volna, hogy az angolszász és német területeken karácsonykor igen kedvelt tojáslikőr brazil eredetű? Avokádóból készítették, azonban Verpoorten, aki Antwerpenbe hozta a19.század végén, a megfelelő hozzávalók hiányában tojássárgájával helyettesítette a trópusi zöldséget. Ezt az USÁ-ból származó egg nog történetét hallva elég nehéz elhinni.

Verpoorten szerint Brazíliából származik a tojáslikőr ötlete

+1 JAPÁN

A karácsony az USÁ-ból átvett, egyáltalán nem vallási ünneppé vált az elmúlt évtizedekben. Nagyjából a Valentin-naphoz hasonlít, amikor a szerelmesek megajándékozzák egymást és egy romantikus vacsorát is elfogyasztanak. Azt tudtátok, hogy az epertorta emoji az tulajdonképpen a japán karácsonyi torta? Ami pedig még ennél is elképesztőbb, az az, hogy sokan a KFC-ből rendelik meg a „hagyományos amerikai karácsonyi” rántott csirkét. Akkor ezek szerint a karácsonyi italuk a Starbucks téli kollekciója.

Japánban a karácsony egy amerikai találmánynak számít, így KFC és Starbucks fogásokkal ünneplik, leginkább szilveszteri buli vagy Valentin-napi hangulatban.

Készítette: Molnár Dániel

Az év legszebb ünnepe: A Karácsony

Újra itt a november és megint felteszem azt a kérdést, amit minden egyes évben felteszek: Megint karácsony lesz? Na, de mi is a karácsony? Ezt mindannyian tudjuk. Minden családban vannak hagyományos ételek, karácsonyfát díszítünk, megajándékozzuk egymást. De hogy ünnepelnek a többi nemzet lakosai?

Kezdjük is Angliával. A gyerekek nem Szenteste (Christmas Eve), hanem December 25-én reggel kapják meg a zokniba csomagolt ajándékukat Télapótól, aki a kéményen keresztül érkezik és a kandallóból bújik elő, mint minden tipikus Télapós mesében és amerikai filmben. Ami még elmaradhatatlan ezen a napon, az Erzsébet királynő karácsonyi televíziós beszéde, amely az angolok számára irtózatosan unalmas, mégis végig hallgatják. Beszéljünk egy kicsit a hagyományos ételről. Minden angol háztartásban (legalábbis ahol tudnak főzni) elkészítik a hagyományos Yorksire pudingot, aminek a tésztájának a keverése közben, amit kívánunk, teljesül, hogyha az óramutató irányával megegyezően keverjük.

No, az angolokból elég volt, és gondolatban átutazunk egy másik kontinensre, az **Egyesült Államokba**. Habár az amerikai Santa Claus nagyon hasonlít a britek Télapójához, egy kicsit más szokások vannak. Itt 8 rénszarvassal utazik a jó ajándékszállító. De nézzük meg egy kicsit a történetét! Amerikában az 1600-as évekig nem tartották a karácsonyt, de a német és holland bevándorlóknak köszönhetően megismerték ezt a meleg, szeretetteljes és vidám ünnepet. Habár eléggé sokáig nem volt karácsony, mára már belejöttek az ünneplésbe, legalábbis a díszítésbe. Az amerikaiak olyan szinten profik a díszítésben, hogy egyes települések már versenyeznek egymással, kié a legszebb.

Ismét utazunk, méghozzá **Indiába**. Annak ellenére, hogy a népesség 3%-a keresztény, nemzeti ünnepnek számít a karácsony. Itt December 24-én kezdenek ünnepelni és eltart az újévig is. A kisebb területeken fenyőfa helyett banán és mangófát díszítenek „karácsonyfaként”.

Nézzünk át **Svédországba**! A szent ünnep már 13-án elkezdődik. Ilyenkor a lányok fehér színű ruhákba öltöznek és 7 gyertyás koszorúval a fejükön viszik a reggelit a szüleiknek. Szentestén a családi vacsora előtt a családtagok beülnek egy közös szaunázásra. A ,,közös kikapcsolódás” után megvacsoráznak, majd mindenki kibontja a saját ajándékát, amit nem a Télapó, hanem a Jultomten, vagyis a manó hozza.

S ha már itt vagyunk, látogassuk meg **Norvégiát** is! Karácsony éjszakáján az összes seprűt elrejtik, mivel ilyenkor a boszorkányok és a gonosz szellemek eljönnek és elviszik a takarítóeszközöket egy kis száguldozásra. Itt sem a Jézuska, hanem a Julenissen hozza az ajándékokat, természetesen csak a jó gyerekeknek, 24-én este. Norvég hagyomány, hogy a

karácsonyfa körül köröznek a család tagjai, mindenki felvesz egy-egy ajándékot, majd odaadja a címzettnek és kibontja. Ez így megy, ameddig el nem fogy az összes ajándék.

Olaszországban és **Spanyolországban** az ajándékozás napja nem szenteste, hanem vízkereszt vagy annak előestéje januárban. Itália több vidékén *La Befana*, vagyis Vízkereszt szülötte hozza a meglepetéseket, bár újabban *Babbo Natale*, azaz a Télapó szállítja az ajándékokat, természetesen január előtt.

Spanyolországban a legjobb a hagyomány, mivel ott december 22-én mindenki **Lottózik**. December 24-én énekelve kihúzzák a számokat. Vízkeresztkor kifényesített cipőket tesznek a küszöbre és abba kapják az ajándékokat.

Ausztráliában a Mikulás szörfön érkezik, illetve kenguruval hajtott szánon. Az más kérdés, hogy hosszú szakállal és bundában érkezik-e, de az biztos, hogy ott is ugyan olyan szép az ünnep, mint minálunk.

És elérkeztünk utolsó állomásunkhoz, az „igazi" télapó lakhelyére, **Finnországba**. Itt a drága Mikulás nem éjszaka látogatja a gyerekeket, hanem nappal. A család az előeste vacsorájaképpen krumplit, lazacot, sonkát és rizskását eszik. Reggelire fahéjas tejberizst esznek, amiben elrejtenek egy szem mandulát, és aki azt megtalálja, egész évben szerencsés lesz. 24-én Turkuban kihirdetik a karácsonyi békét, amit a média is közvetít.

Remélem, hasznotokra válik ez a cikk és ismerjük el, a magyar karácsony majdnem az összes nép karácsonyával keveredik. Köszönöm, hogy elolvastad! ☺

Készítette: *Varga Adrián*

Karácsonyi szokások más népeknél

Gondolom, mindenki tisztában van azzal, hogy hazánkban a Jézuska hozza a karácsonyi ajándékot, általában december 24-én. Vannak olyan országok azonban, ahol ilyenkor is a Mikulás hozza a meglepetéseket. Az egyes nemzetek karácsonyi szokásai nagyon sokfélék, számtalan különböző szokás, hagyomány alakult ki, a következőkben bemutatom a számomra legérdekesebbeket:

Írországban zsákokat raknak ki a Mikulásnak, hogy abba tegye az ajándékokat, az asztalra pedig készítenek ki neki rétest és egy üveg sört. A Spanyoloknál az erkélyen mászik be a Mikulás, majd karácsony után, január 6-án újabb ajándékok várnak a gyerekekre, ezeket a három bölcs hozza el nekik. Mexikóban egy igen érdekes szokás alakult ki. Az ünnep estéjén énekesek járják az utcákat kezükben hosszú rudakkal, amikre gyertyát és csengőket raknak, így mennek át a városon egészen a templomig.

Mindenkinek kellemes ünnepeket kívánok!

Készítette: Tuli Boglárka

Kézműves oldal

Bájos papírfenyők

Szükséges eszközök:

-Valamilyen papír (csillámos, matt, amihez kedved van)

-Ceruza

-Olló

Elkészítés:

1. lépés: Fogd a papírodat és a kinyomtatott sablont (szinesotletek.reblog.hu/bajos-fenyok-karacsonyra) vagy a saját ötleted és rajzold meg a fenyőt egy félbehajtott lapra.*kép*
2. lépés: Vágd ki a rajzot *kép*
3. lépés: Minden második csíkot told hátra és hajtsd meg*kép* *kép*

Készen is vagyunk! Ezek a fenyők tökéletes karácsonyi asztaldíszek. Csak vigyázzatok, hogy olyan helyre tegyétek, ahol nem gyulladnak meg a gyertyáktól!

By: Vodnyánszky Panna

Márton nap

A Márton nap szinte mindenki számára ismert ünnep, ami 4. éve megrendezésre kerül iskolánkban. Erről az ünnepről mutatok most be nektek néhány érdekes adatot.

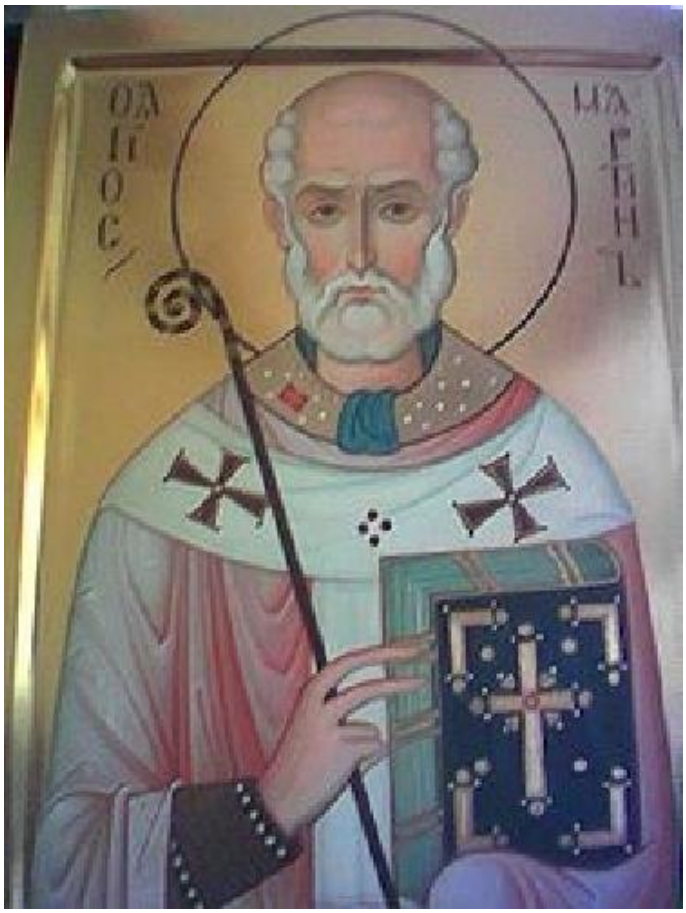

Szent Márton

Márton nap (november 11.) a néphagyomány szerint az éves gazdasági munkák lezárásának ideje is, egyben a téli pihenés időszaka a természet számára. Ekkor vágták le abban az évben először a hízott libákat és az újbort is ekkor kóstolták meg először.

Márton nap története

A legenda szerint a 4. században Szombathely környékén született és a római császár katonájaként szolgáló Márton egy különösen hideg téli estén Francia honban lovagolva megosztotta meleg köpenyét egy nélkülöző koldussal.

Aznap éjszaka álmában megjelent Jézus a koldus alakjában. Innentől kezdve nem a hadsereget, hanem Istent szolgálta.

Jóságáról még életében legendák keringtek, püspökké is szentelték.

A (legelterjedtebb) monda szerint Mártont szerénysége méltatlannak tartotta e címre, ezért elbújt egy libaólban.

A libák azonban hangos gágogásukkal elárulták, így megtalálták és Tour püspökévé szentelték.

Márton napi vigasságok, rendezvények

A Márton nap a 40 napos karácsonyi böjtöt megelőző utolsó nap, amikor a jóízű és gazdag falatozás, vigasság megengedett, ráadásul ilyenkor fizették ki az éves bérleteket, járandóságokat, gyakran természetben, például liba formájában.

Az újbor megkóstolása, finom ételek fogyasztása már önmagában jó hangulatot teremt. Ehhez járulnak hozzá az országszerte megrendezésre kerülő Márton napi vigasságok és mulatságok. A német nyelvterületekről ismert lámpás/fáklyás felvonulás, Martinsumzug, szintén Szent Márton emlékét hivatott őrizni, és a jó cselekedeteket jelképező fényt kívánja eljuttatni mindenkihez.

Az ilyen felvonulások egyre elterjedtebb hazánkban is, leginkább gyerekek, kisgyerekes családok vesznek benne részt.

Sötétedés kezdetekor maguk készített lámpásokkal (benne mécses vagy kis égő) járják az utcákat és közben Márton napi dalokat énekelnek.

Ahol mód van rá, a vonulókat a lován ülő Szent Márton (piros köntösben, római katonának öltözve) vezeti a megemlékezés központi helyszínére.

A gyerekek gyakran kis műsort adnak elő, jellemzően eljátsszák Szent Márton és a koldus találkozóját.

A műsor befejezéseként Márton napi tüzet gyújtanak, liba alakú sütemény, Weckmann (amely egy édes tésztából készülő, ember alakú figura) és meleg italok fogyasztásával zárul a felvonulás. Ilyen felvonulásokat jellemzően német nemzetiségű települések, iskolák, óvodák és egyházközösségek szerveznek hazánkban.

Márton napja, mint időjóslás napja:

A tapasztalat szerint Szent Márton napja körül legtöbbször elromlott az idő és leesett az első hó. Ha hó esett, akkor azt mondták, hogy Szent Márton püspök fehér lovon jött.

Ha Márton napja fehér lovon köszöntött be, hosszú telet jósoltak, ha barna lovon jött, vagyis nem esett a hó, úgy tartották, karácsonyig nem is lesz. Ha kevés hó esett: Márton csak megrázta a szakállát.

"Ha jókedvű Márton, kemény tél lesz, borús Márton, borongós tél" - mondja a rigmus.

Úgy tartották, hogy a Márton napra levágott lúd mellcsontja megmutatja, hogy milyen idő várható; ha barna volt: esős, ha fehér: havas telet vártak.

A népi megfigyelések szerint "ha Márton napján lúd a jégen áll, karácsonykor sárban botorkál".

A néphit szerint a Márton-napi eső nem jelent jót, mert utána rendszerint fagy, majd szárazság következik.

Mit nevezünk Szent Márton vesszejének?

A pásztorok ezen napon egy csomó vesszőt adtak ajándékba azoknak a gazdáknak, akiknek a barmai kijárnak a legelőre, a csordába. Ez a nyaláb vessző volt a Szent Márton vesszeje.

Nagymagyaron a Márton-köszöntőt versbe mondták el. A pásztorokra, gazdára, az egész háznépre s a háziállatokra is Isten áldását kérték.
E köszöntő jutalmaképpen a gazda megfizette a "bélesadót", vagy másképpen nevezve a "rétespénzt". Ilyenkor minden gazdánál nagy lakomát csaptak, vendégséget rendeztek az ünnep tiszteletére.

A Répcevidéken a pásztorok Márton estéjén végigjárták a falut, és a házakhoz így köszöntöttek be:
"Elhoztam Szent Márton püspök vesszejét.
A szokást nem mi kezdtük, és nem mi végezzük.
Állataiknak annyi szaporulata legyen,
Ahány ága-boga van a vesszőnek."

Márton vesszeje rendszerint többágú volt. Bacsfán a gazda ezzel veregette meg a disznókat, hogy egészségesek, edzettek, jó ízűek legyenek. A hit szerint, ahány ága volt a vesszőnek, annyit malacozott a kocadisznó.
A bősi gazdák Márton vesszejét a disznóól tetejére szúrták, mert ez megvédte az állatokat a dögvésztől. Tavasszal pedig ezzel a vesszővel hajtották ki a barmokat a legelőre, így ezeket nem érhette veszedelem, nem hullottak el.

Márton napi ételek és menü

A népszokás szerint ezen a napon libát kell enni, ugyanis “aki Márton napon libát nem eszik, egész éven át éhezik.” A tipikus Márton napi ételek tehát a libafogások, így például libaleves, libasült párolt káposztával és zsemle- vagy burgonyagombóccal.
Ma már elterjedt, hogy az éttermek november hónapban külön Márton napi étlappal várják a libafinomságok kedvelőit.

Ha nem étteremben, hanem otthon kívánunk Márton napi hangulatba kerülni, nem valószínű, hogy egy egész libát meg fogunk sütni. Lehetséges alternatíva, ha a libát a kisebb testű kacsával helyettesítjük, vagy a libának csak bizonyos részeit készítjük el, természetesen a megfelelő köretekkel. Ez lehet például gombóc, burgonya, párolt káposzta, káposztasaláta, káposztás rétes, zsemletöltelék, sült alma, töltött zöldségek, saláták.

Egyszerű vacsorazáró csemege lehet az őszi hangulatot idéző sült alma vagy sült gesztenye, birsalmasajt, de készíthetünk házi süteményt is.

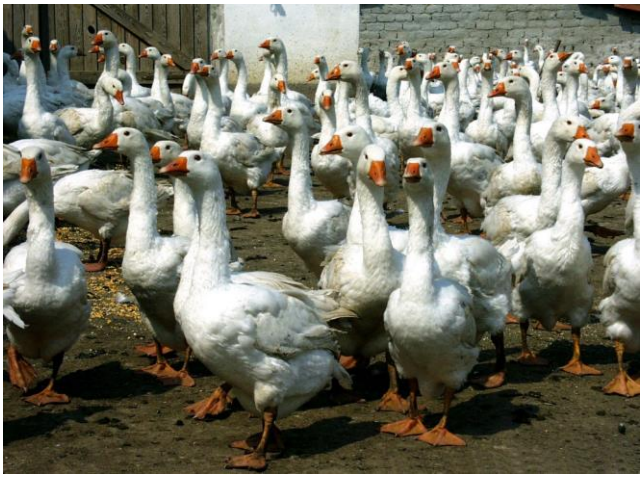

Mikulásbuli

A mikulásbuli délután 15 órakor kezdődött, és este 18 órakor ért véget. A bulin tombolát, csokievő versenyt, versíró versenyt, karácsonyi kvízt, táncbemutatót, sütis -és szendvicses büfét és diszkót találhattunk, és a 8. c osztályból megünnepelték Honfi Dóri szülinapját. A tombolát Vodnyánszky Panna vezette le a 7. b osztályból. A csokievő versenyt a 7. b osztály nyerte meg. A táncbemutatókat különböző egyesületek tagjai tartották. A szendvicses büfét a DÖK intézte, ahol zsíros kenyeret és szörpöt lehetett vásárolni. A sütis pultot idén a 6.c osztály vállalta, akiknél szebbnél szebb és finomabbnál finomabb édességeket vehettünk. A diszkón láthattuk a diákokat és még a tanárokat is táncolni különféle zenékre, és lehetett az UV lámpáknál highlighter-ökkel rajzolni a kezedre vagy az arcodra. Véleményem szerint, nem voltak túl sokan, de kevesen sem, úgyhogy nagyon élvezetes volt.

Készítette:

Baraian Alexandra

Téli programok

Hamarosan itt a tél, hűvösödik az idő, délre költöznek a madarak. De a jó dolgoknak itt nincs vége, és hogy adjak nektek néhány ötletet, összegyűjtöttem az öt legjobb téli programot, amit Budapesten csinálhatsz!

1.Forrócsokizz a Városligetben!

A tél az egyik legcsodálatosabb és leghangulatosabb évszak, éppen ezért rengetegen szeretik ezt az időszakot. Sokan azért nem rajonganak a télért, mert ilyenkor sokkal kevesebb szabadidős tevékenység áll a rendelkezésünkre, mint a melegebb hónapokban, de azért ilyenkor sem kell csüggedni, hiszen a fővárosban számtalan programlehetőség áll a rendelkezésére azoknak, akik a zord időjárás ellenére kimozdulnának egy kicsit. Ha nem szeretnél túl sok időt a hidegben tölteni, akkor sétálj egy kellemeset a Városligetben, ami Budapest egyik legcsodálatosabb és legkedveltebb része. A kiadós séta után garantáltan jól fog esni egy finom, meleg ital. A Városligetben isteni forró csoki és finom kávékülönlegességek várnak rád, ha felmelegednél egy kicsit egy húzós munkanap után. Éttermeik azonban nem csak erre alkalmasak, hiszen a finom italaik mellett ételeik között a magyaros fogásoktól a könnyed finomságokig minden megtalálható, így érdemes ezeket is megkóstolni. Éttermeikből csodálatos kilátás nyílik a Városligeti tóra és a Vajdahunyad várra.

2.Korcsolyázz a Műjégpályán!

Talán az egyik legnépszerűbb a téli programok között a korcsolyázás. A régészek szerint már a korai kőkorszakban is használtak az emberek korcsolyát, ám ekkor valószínűleg csak azért, hogy a jeges területeken gyorsabban és biztonságosabban tudjanak mozogni. A korcsolyázás, mint szórakozási lehetőség először Hollandiában merült fel az emberekben. A középkorig csak az egyik lábukon viseltek korcsolyát, a másikkal pedig lökték magukat. Írásos emlékek szerint már ebben az időszakban is rendeztek versenyeket, ami valószínűleg a jégkorong elődje volt. A XIX. században jelent meg először a fémből kovácsolt korcsolya, majd nem sokkal később az acélkorcsolyák ipari gyártása is megkezdődött. Ha te is imádsz korcsolyázni, akkor a Műjégpálya élményét nem hagyhatod ki! A pálya mellett található Hütte pedig segít egy kicsit átmelegedni a hidegben egy finom forró ital segítségével!

3.Városnézés egy kicsit másképp

A legtöbben a tavaszi-nyári időszakban indulnak el hosszabb túrákra a fővárosban, pedig remek téli program is lehet egy közös városnézés a barátokkal! Budapestet szinte lehetetlen tökéletesen ismerni, ezért mindenkinek tartogat némi újdonságot, télen pedig egy új arcát mutatja meg azoknak, akik szívesen meglátogatják a téli időszakban a fővárosban található nevezetességeket. Télen valahogy minden sokkal szebb és meseszerűbb. Ilyenkor lehetőségünk van egy forralt bor vagy forró tea társaságában körülnézni a karácsonyi vásárban, ami önmagában már egy igazi élmény. A téli városnézéshez pedig elengedhetetlen egy utazás a Fényvillamossal, ami 2018-ban is az utasok rendelkezésére áll. A villamos korábban csak egy vonalon járt, mára már azonban több vonalon is igénybe vehető a menetrend alapján.

4. Pihenés a Széchenyi Gyógyfürdőben

A szuper téli programok közé tartozik egy kis felfrissülés, relaxálás Budapest egyik legjobb fürdőjében, a Széchenyi Gyógyfürdőben. Gondolj bele, hogy milyen jó érzés lehet elmerülni a vízben egy dolgos hét után, és csak pihenni. Nagyon fontos, hogy törődjünk magunkkal, hogy szánjunk egy kis időt arra, hogy kipihenjünk magunkat, hiszen az egészségünk is könnyedén rámehet arra, ha ezt nem tesszük meg.
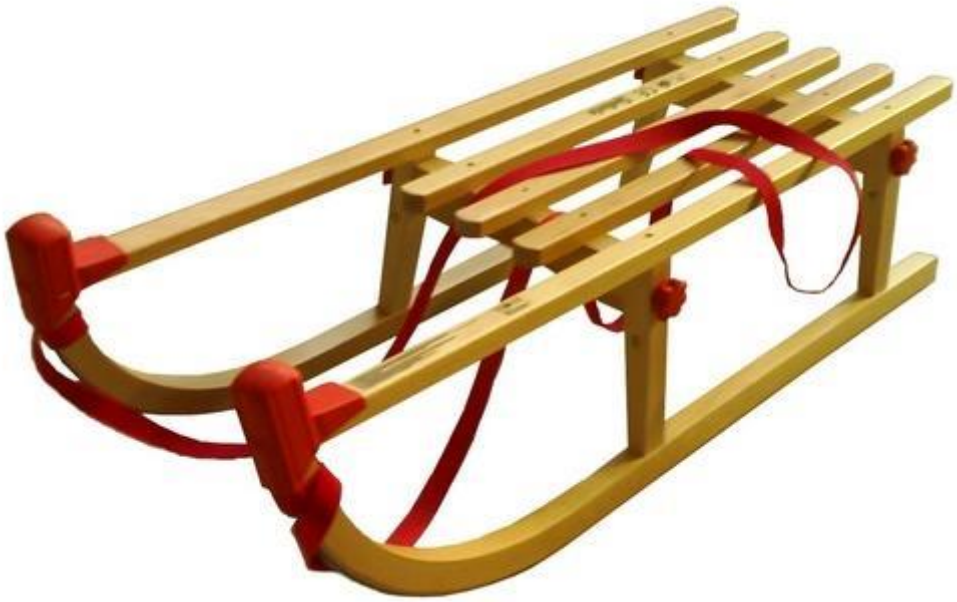
A hatalmas komplexumban 15 beltéri medence, valamint három kültéri medence található, a fürdő területe 6220 négyzetméter. A fürdőben számtalan szolgáltatás vehető igénybe, többek között gyógyászati és wellness jellegűek. A komplexumban emellett szaunák is a vendégek rendelkezésére állnak.